

Ooievaars blijvend in de IJsselvallei en het 'achterland'

Jaarverslag 2012

Een uitgave van Vogelwerkgroep De IJsselstreek

ooievaar 724 is inmiddels 27 jaar oud maar nog steeds aanwezig op het ooievaarsbuitenstation. Foto; Jeroen Kuipers

Colofon:

© Vogelwerkgroep De IJsselstreek, 2013

p/a Secretaris T. Hirschler
Rouwenmaatpad 8
7421 EE Deventer

www.vwg-deijsselstreek.nl

Samenstelling en redactie: Gerard Boere, Ronald Groenink, Henk Hietbrink, Jeroen Kuipers, Herman Roelofs en Hans Blauw

Foto omslag: ooievaar 664 en 869 op het nest. Foto: Jeroen Kuipers
Omslag ontwerp: Jeroen Kuipers
Tekening IJsvogel omslag: R. Brinkhof
Opmaak en eindredactie: Jeroen Kuipers

Inhoudsopgave

Inleiding	01
Resultaten over 2012 op Ooievaarsbuitenstation 't Zand	01
Resultaten over 2012 op de buitennesten	02
Groei van het aantal buitennesten	06
Overwinterende Ooievaars winter 2012/2013	07
-- Projectonderdelen --	
Ombouw Ooievaarsbuitenstation 't Zand	09
Ringwerk	09
Beleef de Lente	09
Afbouwen voeren	09
Monitoring terreingebruik	10
Veldwerk m.b.t. biotoopverbetering en spreiding nesten	11
Financieel jaaroverzicht project	12

Inleiding

Dit is al weer het vierde jaarverslag van de ooievaarscommissie van Vogelwerkgroep "De IJsselstreek".

De commissie, bestaande uit: Gerard Boere, Ronald Groenink, Henk Hietbrink, Herman Roelofs Jeroen Kuipers en Hans Blauw, houdt zich bezig met het uitvoeren van de biotooherstelplannen voor de Ooievaar zoals beschreven in het plan van aanpak "Ooievaars blijvend in de IJsselvallei en achterland"

Dit plan wordt in nauwe samenwerking met Vogelbescherming Nederland gerealiseerd en vormt een pilotproject voor toekomstige plannen elders in Nederland. Voor de uitvoering van de plannen wordt er samengewerkt met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, LTO Gelderland, ANV 't Onderholt, Waterschap Rijn en IJssel, Gemeente Lochem en de Uiterwaardencommissie Gorssel. Verder werken we aan het onderzoek naar het foeragegedrag en het terreingebruik van de Ooievaar. Wat er zoal gedaan is en wat de resultaten zijn in dit vierde jaar van het project is te lezen in dit jaarverslag.

Veel leesplezier,

namens de Ooievaarscommissie,

Jeroen Kuipers

Resultaten Ooievaarsbuitenstation

Alle nog aanwezige nestpalen waren dit jaar bezet. Nest 1 werd bezet door onze 2 mannetjes die ook dit jaar hun nest fel verdedigden tegen andere ooievaars. Nestpaal 1a werd bezet door hetzelfde paartje als in 2011, de vogels van het weggehaalde nest 2 zijn vertrokken naar elders. Op nestpaal 4 zaten ook weer dezelfde vogels als in 2011, deze hebben inmiddels de respectabele leeftijd van 27 (Ooievaar 724) en 24 (Ooievaar 815) jaar. Doordat de mannetjes ook 23 en 24 jaar zijn en vogel 5313 10 jaar is komt de gemiddelde leeftijd op 21,6 jaar (n5).

Op de twee nesten met een broedpaartje zijn 6 eieren gelegd waarvan er drie zijn uitgekomen. Alle drie de jongen zijn helaas overleden zodat er dit jaar geen jongen zijn uitgevlogen op het Ooievaarsbuitenstation (hierna OBS).

Tabel 1: Resultaten OBS

bezet (hpa) (1=ja, 0=nee)	nestnummer of plaats	vogel 1 ()= geslacht	vogel 2 ()= geslacht	eieren	uitgekomen (pulli)	uitgevlogen
1	1	869 (m)	664 (m)	0	0	0
1	1a	5313 (m)	ongeringd (v)	3	1	0
	2 weggehaald					
	3 weggehaald					
1	4	724 (m)	815 (v)	3	2	0
	5 weggehaald					
	6 weggehaald					
	7 weggehaald					
	7a weggehaald					
	8 weggehaald					
3				6	3	0

Resultaten buitennesten

Dit jaar zijn 127 lokaties gecontroleerd op broedende ooivaars, op 108 plaatsen was een paartje aanwezig waarvan er 104 daadwerkelijk gebroed hebben. Bij deze broedende paren ging het uiteindelijk in 34 gevallen (30,4 %) toch nog mis, hetzij in de eierfase danwel tijdens de jongenfase. Van de 202 uit het ei gekropen jongen zijn er uiteindelijk 141 uitgevlogen, een verlies van 61 jongen (30.2%).

Het gemiddelde resultaat gemeten over alle broedparen komt op slechts 1,3 jong per paar en over alle succesvolle paren op 1,9 jong per paar.

Tabel 2: Tabel met resultaten buitennesten. De nesten van de kolonie bij Nijenbeek zijn op 1 regel weergegeven (18 bezette nesten, het aantal eieren is gebaseerd op minimaal 1 ei per broedend paar plus de daadwerkelijk uitgekomen jongen)

bezet (hpa) (1=ja, 0=nee)	nestnummer of plaats	vogel 1	vogel 2	eieren	uitgekomen (pulli)	uitgevlogen (jzg)
1	't Senneke	5855	ongeringd	3	3	2
1	Boschloo	5249	7330	3	3	2
1	Laan Eschede	4431	ongeringd	1	1	0
1	Kolkweg	7162	828P	3	3	2
1	Valkeweg	??	??	2	2	2
1	Kwekerij	2628	P4603	2	2	2
1	Silo ravenswaarden	521	ongeringd	2	2	1
1	Kerk Voorst	9809	9500	3	3	1
1	Klaassen Voorst	819	491	3	3	3
0	Steenfabriek Voorst					
1	Empe, SBB	985	LV?	2	2	2
1	Hall	1418	ongeringd	1	0	0
1	Tonden 1	LV?	ongeringd	1	1	1
1	Tonden 2	LV?	ongeringd	3	2	2
1	Cortenoever	LV?	??	2	2	2
1	Klarenbeek 1	4504	ongeringd	2	2	2
1	Loenen 1, Wilbrink	ongeringd	ongeringd	4	4	3
1	Loenen 2	LV?	ongeringd	4	4	4
1	Twello (Linthorst)	3383	ongeringd	2	2	1
1	Wilpse klei	3466	8.35??	1	1	1
1	Marle (vorchterwaarden)	4211	3582	1	1	1
1	Olst (Logt)	ongeringd	ongeringd	4	4	3
1	Kasteel Middachten	??	??	3	3	2
0	Hof te Dieren					
1	Kerk Gorssel	6380	ongeringd	1	1	1
1	Het Schol	6433	LV?	2	2	2
1	Herxen 1	der A6610	ongeringd	1	1	0
0	Hooistraat Voorst 1					
1	Hooistraat Voorst 2	8828	??	1	1	0
1	Bathmen 1	smalle ring	ongeringd	3	3	3
1	Laag Soeren	LV?	??	2	2	2
1	Veer Bronkhorst	(4)697?	??	1	1	1
1	Fortmond	??	??	3	3	3
1	Baakse overlaat	LV?	LV?	4	4	4
1	Hakfoort	LV?	??	2	2	2
1	Woudweg, Klarenbeek	ongeringd	pootring	3	3	3
0	Reigerkolonie 1					

bezet (hpa) (1=ja, 0=nee)	nestnummer of plaats	vogel 1	vogel 2	eieren	uitgekomen (pulli)	uitgevlogen (jzg)
1	Reigerkolonie 2	6791	ongeringd	2	2	2
0	Reigerkolonie 3					
1	Reigerkolonie 4	??	smalle ring	1	1	0
1	Reigerkolonie 5	6752	ongringd	1	1	1
1	Kolkweg 1e kolk	5764	??	1	1	1
1	Kolkweg 2e kolk 1	ongeringd	??	1	1	0
1	Appelboom 2	??	??	3	3	1
1	Woertman bij OBS	??	??	4	4	1
1	Epserwaarden SBB	6535	6842	3	3	3
1	Wijhe dorp	7352	ongeringd	3	2	1
1	Leuvenheim 2	LV?	ongeringd	2	2	2
1	Veessen	3976	ongeringd	2	2	2
1	Randerwaarden, Olst	(fr) 3991	ongeringd	3	3	3
1	Wilp, dorp	8336	ongeringd	2	2	2
1	Wilp, achterhoek	5774	ongeringd	3	3	0
1	Reigerkolonie 6	6941	ongeringd	2	2	2
1	Reigerkolonie 7	7557	6514	2	2	2
1	Kolkweg langs de weg	6886	ongeringd	5	4	2
1	Kolkweg 2ekolk 2	8099	ongeringd	1	1	1
0	Reigerkolonie 8					
0	Reigerkolonie 9					
1	Laan Eschede west	??	??	4	4	2
1	Klarenbeek De Kar	ongeringd	??	3	3	3
0	Wilp, De Lathmer					
1	Lathumse Veer	??	??	3	3	2
1	Bathmen 2	2200	ongeringd	3	2	0
1	Duur	ongeringd	ongeringd	2	2	0
1	Herxen 2	9306	8759	4	4	1
1	Marle,molen	7036	8376	2	2	0
1	Werven, Geld. Landsch	LV?	ongeringd	2	2	2
0	Rheden, p.koekenhuis					
1	Klarenbeek, Kanaal Zuid	??	??	1	0	0
1	Loenen 3, Voorsterweg	??	??	3	3	3
1	Zutphen, Bronsbergen 1	??	??	1	1	1
0	Eefde, 't Haveke	??	??			
18	Peppel 1-18 Nijenbeek	??	??	22	5	5
1	Welsum, Erweg	7719	ongeringd	2	2	0
1	Bandijk, Terwolde	8206	9051	4	4	2
1	Mettray, paalnest	??	??	2	2	2
0	Gorsselse Enkweg					
0	Ruine Nettelhorst					
1	Langedijk, Hall	DEW 5X451	ongeringd	3	3	3
1	Eesterbrinkweg	DEW 1X186	??	3	3	1
1	Markeweg, boomnest	8084	DEW4X042	3	3	1
1	Breestraat 42, Kl. A'dam	??	??	3	3	3
1	Melkleenweg	9353	9828	1	1	0
1	Vitalis, Velema	LV?	ongeringd	1	1	1

bezet (hpa) (1=ja, 0=nee)	nestnummer of plaats	vogel 1	vogel 2	eieren	uitgekomen (pulli)	uitgevlogen (jzg)
0	Schepersweg 4					
1	Veessen, Dorp	7763	ongeringd	1	1	1
1	Tonden 3, Hallse Dijk	8818	??	3	3	3
0	Bronsbergen 2					
1	Bronsbergen 3	8056	9432	2	2	2
1	Vierakker (hertenkampje)	8596	8091	2	2	2
1	Almen boomnest	8092	ongeringd	3	3	2
1	Bathmen 3	ongeringd	ongeringd	4	4	0
0	Lieren					
0	Borculo					
0	Werven 2					
1	Eik 2 Kolkweg	8820	ongeringd	4	4	4
0	Kasteel Dorth					
1	G. Slagmanstraat	DEW 1X092	ongeringd	0	0	0
1	Bronsbergen 4	ongeringd	9408	2	2	2
1	Bronsbergen 5	ongeringd	dew 6X66..	1	1	1
1	Bronsbergen 7	??	??	1	1	0
1	Emst, Verl. Wijnbergweg	9747	??	0	0	0
1	Fortmond 2	1E029	ongeringd	0	0	0
1	Oene, Hogestraat	9233	ongeringd	2	2	2
1	Welsum, Grapendaalseweg	9331	??	2	2	2
1	Logt, Olst (boom)	LV?	ongeringd	2	2	2
1	Bronsbergen 8	??	??	1	1	0
0	Ellecom					
1	Gorsselse Enkweg, Silo	Rheine 015	410	0	0	0
108				218	195	141

Een mager resultaat vergeleken met vorig jaar (toen gemiddeld 2,0 en 2,2) en het blijft zoeken naar de oorzaak hiervan. Het weer zal zeker een bepalende rol hebben gespeeld maar het verklaart zeker niet alles. Tijdens het ringen van de jongen viel al op dat er grote regionale verschillen waren. Als we eens kijken naar drie regio's binnen het werkgebied: regio 1 (omgeving Klarenbeek, Loenen, Tonden, Voorst), regio 2 (omgeving Gorssel, Epse) en regio 3 (omgeving Deventer, Twello, Wilp, Wijhe, Marle) kunnen we de volgende gegevens noteren:

Tabel 3: resultaten per regio, broedpaar is het aantal daadwerkelijk broedende paren, hpe is het aantal broedparen zonder jongen, jzg/hpa is het gemiddeld aantal jongen per broedpaar, aantal uit is het aantal daadwerkelijk uitgevlogen jongen en percentage uit is het percentage succesvol uitgevlogen jongen ten opzichte van het aantal dat uit het ei is gekropen.

regio	broedpaar	hpe	jzg/hpa	aantal uit	percentage uit
regio 1	19	3	2.2	41	91.1 %
regio 2	27	3	1.3	36	64.3 %
regio 3	25	6	1.2	31	62.0 %

Uit de tabel blijkt wel dat regio 1 de beste resultaten had en regio 3 de slechtste. Om te kijken of hier een verklaring voor te vinden was zijn de neerslaggegevens van 5 regionale weerstations opgezocht en met elkaar vergeleken. Belangrijkst voor de jongen zijn de maanden april en mei en de neerslagtotalen voor de genoemde maanden die samen met de normaalwaarden staan in onderstaande tabel.

Tabel 4: maandelijkse neerslag gemeten op 5 meetstations in de regio.

regio	meetstation	april (neerslag in mm)	normaal (neerslag in mm)	mei (neerslag in mm)	normaal (neerslag in mm)
regio 1	Eerbeek	67.6	47.6	71.1	67.7
	Beekbergen	68.8	52.6	83.6	74.7
regio 2	Almen	53.9	43.3	42.1	64.4
regio 3	Heerde	60.7	42.6	39.2	68.3
	Deventer	54.6	?	54.3	?

Uit de neerslagcijfers zien we dat regio 1 zowel in april als in mei de meeste regen te verduren kreeg met vele millimeters meer dan normaal. Regio 2 was alleen in april wat natter dan normaal en in mei zelfs veel droger en in regio 3 was het vooral Heerde dat in april veel meer regen kreeg dan normaal terwijl het ook hier in mei veel droger was. Deventer lag in beide maanden rond de normaal waarden. Naast de hoeveelheid regen is vooral het tijdstip waarop deze regen valt bepalend voor de overlevingskansen van de jongen. Heel kleine jongen en donsjongen die net niet meer onder de ouders kunnen schuilen omdat ze al te groot worden zijn het meest kwetsbaar. In april zagen we een regenpiek in de periode 19 t/m 28 april waarbij het in alle regio's behoorlijk nat was. Mei liet een kleine maar hevige regenpiek van 9 t/m 11 mei zien met waarden tot 20 mm per dag en dan met name in regio 1. Beide regenpieken vielen in een periode waarin de meeste jongen nog klein waren.

Als alle jongen nog klein en kwetsbaar waren en er in regio 1 zoveel meer neerslag is gevallen dan in de andere regio's waarom waren de resultaten daar dan toch zoveel beter?

Als er geringd gaat worden zijn het de jongen in regio 1 en een deel van regio 2 die het eerst aan de beurt zijn, dat is niet omdat dat toevallig zo uitkomt maar omdat is gebleken dat deze jongen er het eerst aan toe zijn, met andere woorden ze zijn groter dan de rest! Zou het verschil in resultaat dan worden veroorzaakt door voedselaanbod? In tabel 5 staan de gemiddelde gewichten van de jongen per regio zoals gewogen tijdens het ringen.

Tabel 5: gemiddeld gewicht per regio.

regio	aantal vogels	gemiddeld gewicht	datum
regio 1	15	2,94 kilo	02-06-2012
regio 2	29	2.76 kilo	02-06 en 09-06-2012
regio 3	14	3.23 kilo	16-06-2012

In de tabel zien we dat de 15 jongen in regio 1 die het eerst geringd werden gemiddeld bijna 3 kilo wogen. De vogels in regio 2 zijn op twee dagen gewogen (02-06, 15 vogels (2,5 kilo) en 09-06, 14 vogels (3.0 kilo) en ondanks dat er een week tussen zat komen ze gemiddeld nog niet aan het gewicht van de vogels uit regio 1. De vogels uit regio 3 tenslotte laten in de tabel het hoogste gemiddelde gewicht zien, maar als we dat vergelijken met het gewicht uit regio 1 zit daar maar 0.29 kilo verschil in terwijl we inmiddels al wel 14 dagen verder zijn!

Hieruit zou je kunnen concluderen dat voedselaanbod de oorzaak is van de slechtere resultaten in regio 3 maar dat is te gemakkelijk, want zijn deze jongen tegelijk uit het ei gekropen met de andere vogels of zijn ze later en dus veel jonger/lichter en hadden ze daardoor pech met het weer? Als ze later zijn waarom zijn de vogels uit regio 1 dan altijd de eerste met jongen? Veel vragen blijven voorlopig nog onbeantwoord en verder onderzoek naar voedselvoorziening, tijdstip van broeden en eerste jongen is nodig om hier meer over te kunnen zeggen. Een uitdaging voor 2013?

Groei van het aantal buitennesten

Het aantal bezette buitennesten komt dit jaar op 106 hetgeen een flinke toename betekent in vergelijking met 2011 (94 buitennesten). Vooral de groei van boomnesten lijkt maar niet te stoppen. De kolonie bij Nijenbeek groeide verder van 13 naar 18 en bij Bronsbergen konden ook 4 nieuwe boomnesten worden bijgeschreven. Aan de Gorsselse Enkweg begon een paartje oud gedienden (rheine 015 en 410) een nest te bouwen op een silo en nieuw bezette paalnesten waren er bij Welsum, Oene, Emst, Fortmond en Gorssel.

*Ooievaars op het boomnest Bronsbergen 8 bij Zutphen
Waarschijnlijk was dit nest in 2011 ook al wel aanwezig.
Foto: Jeroen Kuipers*

Overwinterende Ooievaars in de winter 2012-2013

Ook in de winter 2012/2013 zijn de hier gebleven Ooievaars geteld en afgelezen. De meeste overwinterende Ooievaars, 22 van de 30 in totaal, verbleven gedurende de winter bij het OBS. Ook werd weer bij de bekende buitennesten overwinterd. Waarschijnlijk zijn er nog wel wat vogels gemist (5855, 667, 1291, 6535). Het aantal getelde ooievaars tijdens het voeren komt op 22 exemplaren, een behoorlijke vermindering ten opzichte van de vorige winterperiode, zie de totalen in tabel 6.

Resultaten 1 = aanwezig
 0 = overleden
 blanco = niet aanwezig, onbekend

Tabel 6: Overwinterende Ooievaars bij het OBS.

ringnummer	nestnaam	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
M 5798	?	1				
Rheine 015	Paal 1	1	1	1	1	1
3953	Paal 2	1	1	1	1	1
397	Paal 3	1	1			
1961	Paal 3	0	0	0	0	0
724	Paal 4	1	1	1	1	1
815	Paal 4	1	1	1	1	1
667	Paal 5	1	1	1	1	
1291	Paal 5	1	1	1	1	
487	Paal 7	1	1			
Ongeringd	Paal 7	1	1	1	1	1
410	Paal 8	1	1	1	1	1
425	Paal 8	0	0	0	0	0
2200	Boschloo	1	1	1	1	1
3179	Laan v Eschede	1	1		1	1
429	Kolkweg	0	0	0	0	0
828 P	Kolkweg	1	1	1	1	1
Ongeringd	?					1
2628	Kwekerij Knol	1	1	1	1	1
P 4603	Kwekerij Knol	1	1	1	1	1
1154	Silo ravenswaarden	1	1	1		
521	Silo ravenswaarden	1	1	1	1	1
388	Kerk Voorst	1	1	1	1*	0
392	Kerk Voorst	1	1			
985	Steenfabriek	1	1	1		1
636	Steenfabriek	1	1			
664	Appelboom 2	1	1	1	1	1
869	Appelboom 2	1	1	1	1	1
Ongeringd	?					1
7231	?			1		
5855	't Senneke			1	1	
6535	Epserwaarden			1	1	
Ongeringd	?	1		1		1
3820					1	
6186					1	
6511					1	
6886					1	

ringnummer	nestnaam	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
7239	?					1
7610					1	
8092					1	
6842					1	1
R90					1	
P2605					1	
5764 (101)					1	
7180					1	
6949					1	
5377 (zw 058)					1	1
R80	?					1
	totaal	26	23	22	32	22

Overwinterend bij de buitennesten

Tabel 7: Overwinterende Ooievaars bij de buitennesten en totalen.

ringnummer	nestnaam	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
1418	Hall	1	1	1	1	1
ongeringd	Hall	1	1	1	1	1
ongeringd	Olst	1	1	1	1	1
ongeringd	Olst	1	1	1	1	1
819	Voorsterklei	1	1	1	1	1
491	Voorsterklei	1	1	1	1	1
4211	Marle	1	1	1	1	1
3526	Tonden 1				1	
ongeringd	Tonden 1				1	1
942B	Herxen	1	1	1		
5377	Herxen	1	1	1		
090T	Cortenoever		1	1		
5822	Cortenoever		1	1		
	totaal	9	11	11	9	8

Totaal OBS	29	26	23	32	22
Totaal buitennesten	12	9	11	9	8
Totaal IJsselstreek	41	35	34	41	30

Opmerking: Bij de buitennesten ontbreekt van 3526 (Tonden1) tot nu toe elk spoor en de situatie bij Cortenoever en Herxen is nog onduidelijk. Mochten deze toch overwinteren dan komt het totaal bij de buitennesten op 12.

Ombouw Ooievaarsbuitenstation

In het broedseizoen 2012 stonden er nog 3 nesten op het OBS, paalnesten 2 en 7 zijn ruim voor aanvang van het broedseizoen verwijderd en de oorspronkelijke vogels hebben elders een plek gezocht.

1 van de vogels van nest 2 (3953) zat dit jaar op het nest aan de Melkleenweg, Terwolde en de andere (M5730) zat mogelijk in de boomkolonie bij Nijenbeek. Rheine 015 die weggejaagd is van zijn oorspronkelijke paalnest 1 heeft samen met vogel 410 een nieuw nest gebouwd op een silo aan de Gorrsele Enkweg.

Ringwerk

In 2012 zijn 70 jongen van een ring voorzien, dat is 49.6% van de uiteindelijk uitgevlogen jongen.

In ons werkgebied zijn in 2012 de nummers 1E972 t/m 1E975 en de nummers 2E061 t/m 2E126 gebruikt. De eerste jongen werden geringd op 02-06 (30 jongen) gevolgd door 14 jongen op 09-06. Op 14-06 was het de beurt aan de volgende 8 vogels om een ring om te krijgen en op 16-06 volgde er nog eens 14. De laatste 4 vogels werden op 30-06 geringd.

Opmerkelijk was dat ook na het ringen, als de jongen toch al behoorlijk groot zijn, er nog enkele jongen op het nest dood gingen. Dit was het geval bij 4 jongen, een 5e jong werd kort na het uitvliegen op 500 meter van het nest dood aangetroffen. Op het nest aan de Kolkweg werd kort na het broedseizoen het volwassen mannetje dood op het nest aangetroffen.

Beleef de lente

Vanaf 1 maart 2012 t/m 1 juli 2012 waren de webcams van Beleef de lente weer in de lucht. In 2012 was ook de Ooievaar er weer bij en was wederom gekozen voor het nest aan de Kolkweg bij Gorssel.

Dit jaar leek een goed jaar te worden met maar liefst 5 eieren en 5 uitgekomen jongen. Al vrij snel ging het mis met twee jongen, ergens eind april sterft het kleinste jong en enkele dagen later is er nog een jong dat niet meer reageert op het aangeboden voer. De oudervogels nemen dan drastische maatregelen, doden het jong en eten het zelfs op. Dit werd natuurlijk al snel opgepikt door de media en de kranten gebruikten de term 'Horrorbeelden' om de gebeurtenissen op het nest te omschrijven. Dit geeft wel weer aan hoe wij mensen geneigd zijn alles te vertalen naar menselijke emoties, iets dat in de natuur niet voorkomt. Op 2 juni zijn de jongen groot genoeg om geringd te worden en middels een hoogwerker kunnen Ronald en Jeroen de jongen uit het nest halen, wegen, meten en weer terugzetten. De drie jongen krijgen de nummers 1E972 t/m 1E974. Het lijkt allemaal voorspoedig te verlopen totdat er op 11 juni een vreemde ooievaar opduikt op het nest. Twee jongen houden zich dood maar de derde pikt richting de vreemdeling, hetgeen een aanval uitlokt waardoor het jong ernstig gewond achterblijft en een dag later sterft. Later blijkt het om vogel 1E972 te gaan, de kleinste en lichtste van het stel. Na nog een aanval van de vreemde ooievaar die succesvol wordt afgeslagen blijft het rustig en kunnen de twee overige jongen gezond uitvliegen.

Afbouw van het bijvoeren

Ook in 2012 is er actief verder gegaan met het afbouwen van het bijvoeren.

Tijdens een periode met veel sneeuw is er in februari 2012 vijftig kilogram voer ingekocht. Hiervan is om de dag wat gevoerd aan circa 21 ooievaars en toen de sneeuw weer weg was is er verder gestopt met voeren. Niet al het voer was opgemaakt en het restant is cadeau gedaan aan de Lokkerij als dank voor het krijgen van een dode ooievaar die wij konden laten opzetten voor een tentoonstelling in het nieuwe informatiecentrum bij den Nul. De rest van het jaar is er niet meer gevoerd en moesten de ooievaars zichzelf dus redden.

Monitoring terreingebruik

2012 was alweer het vierde jaar dat er is gekeken naar de aantallen en de plaatsten van foeragerende Ooievaars binnen het plangebied. Naast de vier al bestaande routes zijn er dit jaar een vijfde en zesde route bijgekomen, die het gebied ten noorden, oosten en zuiden van Lochem bestrijken. Onderstaande cijfers geven een kort overzicht van de verrichte inspanningen en waarnemingen. Het is momenteel nog niet gelukt om de foerageergegevens in de computer in te voeren dus blijft het voor nu even bij deze korte opsomming.

Er is dit jaar door 9 personen geteld en samen hebben zij 86 telrondes gemaakt verdeeld over de vijf verschillende routes. Daarnaast zijn er nog 26 losse telformulieren ingeleverd en hierbij gaat het dan om waarnemingen van ooievaars op een willekeurige datum, binnen het telgebied maar zonder dat er een gehele route is gereden.

Al deze routes hebben 644 foeragerende ooievaars opgeleverd waaronder een groot aandeel jonge vogels (meer dan voorgaande jaren). Ook is het weer geluk de nodige ringen af te lezen zodat er gekeken kan gaan worden naar o.a. de foerageerafstand vanaf het nest e.d.

Voorbeeld van een veldkaart van route B,

De roze gemarkeerde nummers geven plaatsten aan waar ooievaars zijn waargenomen. Op een aanvullend formulier worden de bijbehorende gegevens ingevuld (tijdstip, aantal, ringnummers, biotoop enz.)

Veldwerk m.b.t. biotoopverbetering en spreiding nesten

Het grootste succes van 2012, zo mag het uitgraven van een stuk uiterwaard in de Ravenswaarden wel worden genoemd. Was er in het verslag van 2011 nog sprake van een intentieverklaring door betrokken partijen, ruim een jaar later aan het eind van 2012 was het dan uiteindelijk zover en kon er worden gegraven. Binnen enkele dagen is een hoog stuk uiterwaard afgegraven en verdiept waardoor er een ca. 1 ha. groot plas-dras gebied is ontstaan. De verwachting is dat dit nieuwe stukje natte natuur een positieve bijdrage gaat leveren aan het voorkomen van diverse soorten planten en dieren waaronder de Ooievaar.

Naast het biotoopherstel zijn er binnen het plangebied twee nestpalen bij particulieren in Eefde en Gorsel geplaatst. Buiten het eigenlijke plangebied werden nog eens 3 nieuwe nestpalen geplaatst en wel bij Diepenveen (particulier), Hackfort (Natuurmonumenten) en Zieuwent (Stichting Kerkepaden).

Van boven naar beneden: De eerste hap grond werd uitgegraven door mevr. A. Stortelder, ambtenaar gemeente Lochem. Felicitaties en taart namens de VWG bij monde van H.Hietbrink en W. Kroon en het voorlopige eindresultaat. Foto's: Ronald Groenink

Financieel jaaroverzicht project

Periode: 18 november 2011 - 24 november 2012

Ontvangsten: Saldo per 15 november 2011 (zie verslag 2011)	€ 4010,93
Dit bedrag is inclusief bijdrage Gemeente Lochem	€ 6700,00
Negatief saldo uit VBN bijdragen	€ 2689,07
27 jan. '12: bijdrage VBN	€ 5000,00
Totaal ontvangsten/saldo VBN bijdrage	€ 2310,93

Uitgaven:

Porti/verzendingkosten	€ 3,43	
Bankkosten	€ 16,31	
Declaratie G. Boere	€ 49,82	
Afrekening Onderholt, aanleg poel Wippert,	€ 117,19	
Drukkosten Jaarverslagen	€ 309,00	
Monitoring	€ 409,83	
	Totaal uitgaven	€ 905,58
	Totaal ontvangsten	€ 2310,93

Saldo VBN bijdragen per 24 nov.'12 **€ 1405,35**

Opmerking:

Project Ravenswaarden is nog niet gedeclareerd, de kosten daarvoor worden grotendeels gedekt door een bijdrage van de Gemeente Lochem.

